

# Duinwaterbedrijven sturen de scholen eenzijdig lesboekje

AS

Onder deze kop berichtte het Haarlems Dagblad van 5 januari over een nieuwe propagandacampagne van de VEWIN, die ditmaal gericht is op de lagere scholen. Het boekje 'Spaar duin en water, voor nu en later', dat gratis aan meer dan 1000 scholen in de duinstreek is toegestuurd, wordt door het dagblad scherp afgekeurd:

"In het door de drinkwaterbedrijven ongevraagd toegezonden lesmateriaal zullen de onderwijzers van de scholen (...) van dit alles niets terugvinden. Zij zullen zich, wanneer ze werkelijk alle aspecten van de duinwaterwinning serieus willen behandelen in de klas, voor aanvullende informatie tot TNO moeten wenden (bedoeld wordt 'Duinen en duinvallen' AS).

Volgens een zegsman van de Leidse Duinwater Mij. is het boekje niet in de laatste plaats uitgebracht om het aanzien van de waterleidingbedrijven op te poetsen (Leids Dagblad 26 jan.).

Dit is dan ook duidelijk aan de inhoud ervan te merken. Na bestudering van het boekje heeft de Stichting Duinbehoud en Waterwinning tezamen met de Leidse gemeentelijke schoolbioloog (Van der Sluis) op 26 febr. een gezamenlijk persbericht uitgegeven, waarin gewaarschuwd wordt voor gebruik van het boekje zonder aanvullende informatie. Enkele citaten uit het persbericht:

"Het lesboekje doet voorkomen alsof duinwaterwinning de gewoonste zaak van de wereld is. Alsof hoorbuizen even belangrijk voor het duin zijn als het duinzand zelf. De enorme schade van de waterwinning voor landschap, plantengroei en vogelstand worden gebagatelliseerd of zelfs niet genoemd. Zo wordt gegoocheld met aantallen plantensoorten, zonder dat vermeld wordt dat de door de waterwinning verdwenen soorten alle zeer karakteristiek voor de duinen waren en daarbuiten zeer sporadisch voorkomen. Met geen woord wordt gerept over de enorme vergravingen, die al meer dan 1000 ha

duinterrein ernstig en soms blijvend beschadigd hebben. Ook is er géén aandacht voor de duingebieden die niet aangetast zijn door de waterwinning (bijv. het Zwanewater en Voorne's Duin). Deze gebieden hebben mede daarvoor een veel gevarieerder landschap, plantengroei en vogelstand".

"Ronduit misleidend is het lesboekje waar het 't drinkwater betreft: de stelling, dat meer dan 3 miljoen mensen zijn *aangewezen* op het duingebied, is bijzonder tendentieus en negeert alle onderzoek naar alternatieven voor duinwaterwinning. Ook wordt ten onrechte de suggestie gewekt, dat grondwater altijd beter drinkwater oplevert dan oppervlaktewater."

In het bericht, dat niet alleen in diverse dagbladen is verschenen, maar ook is opgestuurd naar de onderwijzersbladen, wordt de leerkrachten erop gewezen, dat aanvullende informatie voor één gids te bestellen is bij de Werkgroep Waterwinning (zie de rubriek 'Te bestellen publikaties').

Inmiddels is ook duidelijk geworden, dat de negatieve berichtgeving bij de VEWIN in het verkeerde keelgat is geschoten. Blijkens een verklaring van 6 maart voelen de bedrijven zich beledigd en in hun eer aangetast. Voorts herhalen zij hun inmiddels bekende standpunt.

Verdere acties worden overwogen. ■

## UIT DE REGIO

### jacht op Texel

AS

De Werkgroep Landschapszorg Texel vindt, dat het Staatsbosbeheer krachtig moet streven naar de uitbanning van de jacht in haar terreinen zuiver en alleen voor het genoegen van de jager. Het beleven van dit soort plezier op deze plaatsen past niet meer in deze tijd en maakt bobendien onze protesten tegen jacht in andere landen tot een onwaarschijnlijke zaak. Aldus de werkgroep in een brief die ge-

richt is aan de houtvester in Noord-Holland.

Op grond van de discussies die de afgelopen jaren in allerlei kringen gevoerd zijn, is volgens de werkgroep vast komen te staan, dat de jacht in het natuurbeheer hoogstens een zeer bescheiden rol kan spelen. Op Texel zou dat neerkomen op slechts het bejaagbaar laten van konijnen en ongewenste en ingevoerde fauna-elementen zoals rondzwervende katten en ontsnapte fretten en hun nageslacht.

Zelfs de jacht op het konijn, die thans gebaseerd is op de regel: overal zo veel mogelijk afschieten, zou eens kritisch getoetst en onderzocht moeten worden, vindt de werkgroep.

Voor de konkrete situatie pleit de werkgroep voor het afschaffen van het systeem van jachtverpachting, omdat hierbij voornamelijk "interessante" soorten geschoten worden. Dit systeem zou vervangen moeten worden door het aanstellen van een (of meer) rijksjachtopzicht(er)s of het evt. verlenen van tijdelijke, strikt gereglementeerde afschotvergunningen. ●

## Zuid-Kennemerland

WDZK

### STATEN WILLEN NIEUW CONTRACT MET AMSTERDAM - MOGELIJK UITSTEL WATERINFILTRATIE ZUID-KENNERLAND

Met deze kop maakte het Haarlems Dagblad van 26 februari melding van een positieve ommezwaai in de besluitvorming rond de voorgenomen aanleg van infiltratiegebieden in de Zuidkennemerlandse duinen.

Verschillende milieu-groeperingen, waaronder de Werkgroep Duinbehoud Zuid-Kennemerland, hebben de afgelopen twee jaar veelvuldig gewezen op de bijzondere betekenis van deze duinen als natuurgebied en op de enorme schade die de infiltraties zouden aanrichten. Aansluitend is steeds gesteld dat er goede alternatieven voorhanden zijn; op korte termijn zou vooral een verlenging van de waterleveranties door Amsterdam een uitkomst bieden (zie DUIN 2 (3) en (4)). Ook in tal van provinciale commissievergaderingen was de laatste tijd op deze mogelijkheid gewezen.

Tot voor kort leek het er echter op dat deze argumenten het zouden afleggen tegen de politieke krachten die een doorkruising van de historisch gegroeide planvorming wilden voorkomen.

In deze situatie kwam echter verandering toen de gemeente Amsterdam onlangs zelf liet weten dat zij tot verdere waterlevering in staat en bereid zou zijn. Daarna zijn door Provinciale Staten van Noord-Holland twee belangrijke moties aangenomen met de volgende punten:

1. G.S. moeten in overleg treden met Amsterdam over de gewenste verlenging van het leveringscontract.
2. Op grond van bovengenoemde ontwikkelingen is het nodig dat opnieuw de afweging wordt gemaakt of infiltratie in Zuid-Kennemerland nog wel een juiste oplossing is.
3. De uiteindelijke beslissing over eventuele infiltraties in Zuid-Kennemerland moet door de Staten worden genomen, zodra de nodige adviezen en rapporten (bijv. over milieuschade en alternatieven) beschikbaar zijn.
4. Er komt een onderzoek dat een meer gedifferentieerd inzicht moet geven in de toekomstige wa-

terbehoefte.

Bovenstaande punten vormen een belangrijke stap in de goede richting. Er is nu een meer open besluitvorming mogelijk waarbij ook alternatieve waterwintech-nische oplossingen volwaardige aandacht krijgen. De mogelijkheden om het kostbaar duinmilieu te sparen zijn daarmee aanzienlijk gestegen.

## Zandvoorts riool

WDZK

"Wat hier gebeurt is volkomen anarchistisch", zegt F. van der Vegte, die als bioloog is verbonden aan het Provinciaal Waterleidingbedrijf Noord-Holland. "Zandvoort kan zijn rioolwater niet meer kwijt in de daarvoor bestemde vijvers en pompt het dan maar ongevraagd het terrein van zijn buurman op. Eerst heeft de gemeente het ronduit ontkend, maar nu wordt het water openlijk vanuit de vijvers het Kraansvlak ingepompt. Een ontoelaatbare situatie".

Als gevolg hiervan constateerden enkele leden van de werkgroep Duinbehoud Zuid-Kennemerland in het najaar reeds een ernstige achteruitgang van de zeldzame en karakteristieke plantengroei in dit duingedeelte. Ondanks eerdere protesten van de beheerder van dit natuurgebied zijn deze illegale lozingen tot nu toe niet gestaakt en breidt de schadelijke invloed zich verder uit.

De werkgroep Duinbehoud Zuid-Kennemerland en het Provinciaal Waterleidingbedrijf Noord-Holland hebben opnieuw krachtig geprotesteerd tegen deze gang van zaken.

De gemeente Zandvoort beroept zich op overmacht en zegt al tien jaar bezig te zijn om een oplossing voor de afvoer te vinden. Ondanks een speciaal hiertoe ingestelde werkgroep ziet de gemeente een definitieve beëindiging van de illegale lozingen pas over een jaar of twee tegemoet.

Uit oogpunt van duinbehoud is het nog langer voortduren van deze illegale lozingen echter volstrekt onaanvaardbaar. Naar ons oordeel moeten de verschillende betrokken milieu-instanties alle geëigende middelen aanwenden om de lozingen zo snel mogelijk te stoppen.

Van belang hierbij is dat de lozing van rioolwater vanaf 1 januari 1980 ook binnen het circuit illegaal is geworden. Op die datum namelijk verliep de lozingsvergunning van Provinciale Waterstaat, zonder dat er een nieuwe werd afgegeven.

## Solleveld

EVD

De bezwaarschriftenprocedures van de Werkgroep Waterwinning van de Stichting Duinbehoud en Waterwinning tegen een dreigende uitbreiding van de duininfiltratie (van 3 tot 20 miljoen m<sup>3</sup> per jaar!) door de Westlandse Drinkwater Maatschappij (WDM) naderen hun eindpunt. Het betreft de bestemmingsplannen "Herziening Bestemmingsplan Natuurgebieden" (Gemeente Monster) en "Ockenburgh" (Gemeente 's-Gravenhage) en verder een AROB-procedure\* tegen de bouw van een zeer groot filtergebouw in de duinen vooruitlopend op de definitieve versie van eerstgenoemd bestemmingsplan, waartegen veel bezwaarschriften ingediend zijn vanuit de natuurbeschermingswereld. De Werkgroep Waterwinning beschouwt het filtergebouw als een nog niet gesanctioneerde uitbreiding van de duinwaterwinning. Eerder werd hierover uitgebreid geschreven in Duin 1 (1/2) en 2 (3). Ook elders in ditzelfde nummer worden recente verwickelingen rond het Westlandse duingebied besproken (artikel van Kees Vertegaal, red.). Dit betreft de adviezen van de Commissie Advies Duinbeheer waarin verdere infiltratie van het gebied wordt goedgekeurd, althans als minder schadelijk voor het natuurlijk milieu beoordeeld wordt dan uitbreiding van de infiltratie in Meijendel.

### filtergebouw

Het omvangrijke en foeilelijke filtergebouw waartegen we via de AROB-procedure procedeerden, staat er inmiddels al enige tijd. Een groot stuk van het oude karakteristieke eikehakhoutstruweel dat de bedrijfsgebouwen van de WDM fraai kamouflleerde, is daartoe gekapt. Het filtergebouw is nu vanuit het hele zuidelijke

\* Administratieve Rechtsspraak Overheidsbeslissingen

deel van het duingebied goed zichtbaar en verstoort daarmee het hele landschap.

Slechts door gebruik te maken van de zgn. Artikel 19-procedure (Wet op de Ruimtelijke Ordening) kon de gemeente Monster het waterleidingbedrijf toestemming geven om het filtergebouw neer te zetten. Hiertoe werd aangevoerd dat het plotseling erg urgent zou zijn geworden om het inmiddels ongeveer 90 jaar oude gebouw te vervangen. De omvang van het nieuwe gebouw is veel groter van die van het oude, naar zeggen omdat de nieuwe, strengere eisen aan de drinkwaterkwaliteit dat zouden vereisen. Bovendien is de plaats landschappelijk gezien veel ongunstiger dan die van het oude filtergebouw, omdat het nieuwe filter op geplande nieuwbouw aan zou moeten sluiten.

De werkgroep heeft daarom van het begin af steeds gesteld dat het nieuwe gebouw het vooruitlopen inhield op een sterke uitbreiding van de bedrijfsgebouwen waarin zij in haar bezwaar-

schriften juist stelling nam. Helaas hebben we in de procedure een formele fout gemaakt: niet alleen bij de gemeente Monster, maar tegelijk ook bij de provincie moest bezwaar worden aangekend. Dat laatste lieten we door een misverstand na. De Raad van State kon daarom uiteindelijk nauwelijks anders dan de bouw van het filtergebouw toestaan. Een jaar geleden werd ons verzoek om schorsing van de bouw afgewezen, in november jl. kwam de Raad tot de uitspraak dat de bouw van het nieuwe filtergebouw inderdaad urgent was geweest en er dus terecht was vooruitgelopen op het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan.

Erg jammer is het dat deze beslissing voor een groot deel te wijten is aan een procedurefout van onze kant. Als de Raad van State anders zou hebben beschikt, zou dat erg interessante jurisprudentie voor de natuurbeschermingswereld hebben opgeleverd.

### *bestemmingsplannen*

Wat betreft de bestemmingsplannen die voor het Solleveld nog in voorbereiding zijn, kan gezegd worden dat die nu in het laatste stadium van beoordeling gekomen zijn (na de gemeenten en de provincie nu de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening). Voor het gebied van de gemeente Monster betreft het een vervijfvoudiging van het bedrijfsgebouwencomplex in de duinen, voor de gemeente Den Haag het complete vergraven en onder water zetten van de duinvlakte tussen zeereep en binnenduinenbossen waartegen we in onze bezwaarschriften protesteerden. Het is nu aan de regering om te later zien dat het wat betreft de natuurbescherming ook voor dit soort kleine, maar landschappelijk unieke duingebied menens is en ze haar eigen nota "Landelijke gebieden", waarin het duingebied bescherming wordt beloofd, serieus neemt.

## UIT DE STICHTING

AS

### *coördinator*

Het bestuur van de stichting Duinbehoud en Waterwinning heeft m.i.v. 1 januari jl. Albert Salman benoemd tot coördinator. Hij zal op kantooruren aanwezig zijn op het sekretariaat van de stichting, dat gevestigd is op Molensteeg 18 te Leiden, tel. 071-141888. Het postadres blijft: postbus 11059, 2301 EB Leiden.

### *Werkgroep Duin en Kust*

De Werkgroep Duin en Kust heeft zich in januari als commissie aangesloten bij de Stichting Duinbehoud en Waterwinning. De werkgroep, die zich bezighoudt met het duin- en kustgebied van het Noordzeekanaal tot Den Helder, heeft intern het volgende bestuur gekozen:

ir. T.W.M. Bakker, voorzitter  
C. ten Haaf, vice-voorzitter  
G. van der Baan, sekr./kontaktadres

dr. R. Bekius, penningmeester  
drs. B. Buizer, lid.

### *bestuur*

Tijdens de bestuursvergadering van 5 febr. jl. is Theo Bakker, eerste auteur van het onlangs verschenen boek 'Duinen en Duinvalleien' en voorzitter van de Werkgroep Duin en Kust, met algemene stemmen tot bestuurslid gekozen.

Uit het bestuur hebben zich teruggetrokken:

Albert Salman (m.i.v. 1 jan.) en Jos Lammers (m.i.v. 5 febr.)

Hierdoor is de samenstelling van het bestuur als volgt geworden:

Helias Udo de Haes, voorzitter  
Wouter de Groot, vice-voorzitter  
en sekretaris

Jan van Tol, penningmeester  
Erik van Dijk, ook d.b.-lid  
Carel Drijver, ook d.b.-lid  
Theo Bakker  
Gerit-Jan de Bruijn  
Marc Janssen  
Lies Rookhuizen  
Piet Sevenster  
Kees Vertegaal

### *redactie 'duin'*

Het bestuur heeft de volgende personen benoemd in de redactie van het blad 'duin' voor het jaar 1980:

Tom Hakbijl  
Marc Janssen  
Dick Melman  
Albert Salman  
Kees Vertegaal

(vervolg van blz. 16)

de druk van LDM-zijde heeft toegegeven, is het woord aan minister Ginjaar. Wij vertrouwen erop, dat de minister wel serieus rekening zal houden met het kortetermijn-onderzoek, dat zijn eigen departement op het ogenblik uitvoert.